

Teaching Guide

Identifying Data					2023/24
Subject (*)	Iniciación en deportes III (Fútbol) (optativa)			Code	620G01316
Study programme	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte				
Descriptors					
Cycle	Period	Year	Type	Credits	
Graduate	2nd four-month period	Third	Optional	6	
Language	Spanish				
Teaching method	Face-to-face				
Prerequisites					
Department	Educación Física e Deportiva				
Coordinador	Vales Vazquez, Ángel	E-mail	angel.vales@udc.es		
Lecturers	Vales Vazquez, Ángel	E-mail	angel.vales@udc.es		
Web					
General description	Os eixos fundamentais que caracterizan esta materia se concretan no desenrolo de: (i) Bases técnico-tácticas, táctico-estratéxicas e didácticas do fútbol, (ii) Proceso de enseñanza-aprendizaxe do xogo no ámbito da iniciación e especialización deportiva, (iii) Introducción ao adestramento do fútbol na etapa inicial e especialización deportiva y (iv) Selección de talentos para o fútbol.				

Study programme competences / results

Code	Study programme competences / results
A5	Fomentar a convivencia, estimulando e poñendo en valor a capacidade de constancia, esforzo e disciplina dos participantes nas actividades de educación física e deportiva.
A11	Posuír o conxunto de habilidades ou competencias docentes que faciliten o proceso de ensino-aprendizaxe na aula de educación física.
A25	Identificar e comprender os requisitos psicomotores e sociomotores das habilidades deportivas, executando basicamente as habilidades motrices específicas dun conxunto de deportes, considerando as diferenzas por xénero.
A26	Identificar e aplicar as peculiaridades didácticas de cada especialidade deportiva na intención pedagóxica dos diferentes ámbitos de intervención.
B1	Coñecer e posuír a metodoloxía e estratexia necesaria para a aprendizaxe nas ciencias da actividade física e do deporte.
B3	Traballar nos diferentes contextos da actividade física e o deporte, de forma autónoma e con iniciativa, aplicando o pensamento crítico, lóxico e creativo.
B6	Dinamizar grupos nos diferentes ámbitos do exercicio profesional.
B10	Saber aplicar as tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.
B12	Coñecer os principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional e actuar de acordo con eles.
B13	Coñecer e aplicar metodoloxías de investigación que faciliten a análise, a reflexión e cambio da súa práctica profesional, posibilitando a súa formación permanente.
B19	Exercer a profesión con responsabilidade, respecto e compromiso.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.

Learning outcomes

Learning outcomes	Study programme competences / results

Contextualizar o fútbol no ámbito das Ciencias do Deporte e a Educación Física	A25	B12 B19	C7
Entender a estrutura complexa do xogo do fútbol, identificando e xerarquizando os seus elementos constituintes.	A11 A25 A26		
Coñecer as características da acción de xogo nas diferentes categorías de fútbol base.	A11 A25 A26	B10	C6
Proporcionar ó alumno vivencias motrices útiles a cerca das relacións de oposición e colaboración que definen a estrutura do xogo no fútbol.	A5 A11 A25	B3	
Entender e xustificar a división da ensinanza do fútbol a través de fases ou etapas evolutivas de complexidade crecente.	A11 A26	B1 B13	
Proporcionar ao alumno os coñecementos teórico-prácticos precisos a cerca das estratexias didácticas a empregar na ensinanza do fútbol en función dos obxectivos e contidos a tratar en cada momento.	A11 A25 A26	B1 B3 B6 B12 B13 B19	C1 C3
Preparar ao alumno para desenvolver as funcións e roles como educador a través da utilización do fútbol na iniciación deportiva.	A11	B1 B3 B6 B19	C1 C3 C4 C6 C7

Contents	
Topic	Sub-topic
BLOQUE TEMÁTICO DESCRIPTIVO-CONCEPTUAL. 1. Xeneralidades: estrutura do xogo e estrutura do rendemento no fútbol. 2. Natureza e niveis de organización do xogo do equipo.	1.1. Estrutura/natureza do xogo no fútbol. 1.2. Estrutura/natureza do rendemento no fútbol. 2.1. Principios do xogo do equipo. 2.2. Análise dos fundamentos técnico-tácticos ofensivos e defensivos. 2.3. Sistemas de xogo.
BLOQUE TEMÁTICO PRESCRIPTIVO-METODOLÓXICO. 3. Modelos de intervención nas etapas de iniciación. 4. Iniciación á análise do xogo no fútbol. 5. Prácticas de campo	3.1. Estudo dos distintos modelos de intervención na iniciación ao fútbol. 3.2. Medios e métodos para a iniciación ao fútbol.

Planning				
Methodologies / tests	Competencies / Results	Teaching hours (in-person & virtual)	Student?s personal work hours	Total hours
Introductory activities	A25	1	0	1
Long answer / essay questions	A11 A25 B1 C1	2	22	24
Workbook	A25 B13 C6	0	15	15
Physical exercise	A5 A11 A25 A26 B1 B6 B12 C4	17	8	25
Document analysis	C3 C6	0	12	12
Research (Research project)	A26 B10 C3 C6	0	12	12
Guest lecture / keynote speech	A11 A25 A26 B1 B3 B19 C1 C7	18	7	25
Diagramming	C1	0	11	11

Simulation	A5 B1 B3 B6 B12 B19 C1 C7	0	19	19
Personalized attention		6	0	6
(*)The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.				

Methodologies	
Methodologies	Description
Introductory activities	Actividades que se levan a cabo o inicio do proceso de ensinanza-aprendizaxe co fin de coñecer as competencias, intereses e motivacions que posee o alumno para o logro dos obxetivos que se pretenden alcanzar no programa formativo. Con ela pretendese obter información relevante que permita articular a docencia convenientemente.
Long answer / essay questions	Proba na que se busca responder por escrito a preguntas de certa amplitude valorando que se proporcione a resposta esperada, combinada coa capacidade de razoamento (argumentar, relacionar, etc.), creatividade e espírito crítico. Utilízase para a avaliación diagnóstica, formativa e sumativa. Permite medir as habilidades que non poden avaliarse con probas obxectivas como a capacidade de crítica, de síntese, de comparación, de redacción e de orixinalidade do estudante; polo que implica un estudo amplo e profundo dos contidos, sen perder de vista o conxunto das ideas e as súas relacións.
Workbook	Son un conxunto de textos e documentación escrita que se recolleron e editaron como fonte de profundización nos contidos traballados.
Physical exercise	Realizar sesións prácticas sobre os contidos técnico-técnicos referidos ó programa.
Document analysis	Técnica metodolóxica que supón a utilización de documentos audiovisuais e/ou bibliográficos (fragmentos de reportaxes documentais ou películas, noticias de actualidade, paneis gráficos, fotografías, biografías, artigos, textos legislativos, etc.) relevantes para a temática da materia con actividades especificamente deseñadas para a análise dos mesmos.
Research (Research project)	Proceso de ensinanza orientado á aprendizaxe do alumnado mediante a realización de actividades de carácter práctico a través das que se propoñen situacións que requiren ao estudante identificar un problema obxecto de estudo, formulalo con precisión, desenvolver os procedementos pertinentes, interpretar os resultados e sacar as conclusións oportunas do traballo realizado.
Guest lecture / keynote speech	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución de algunhas preguntas dirixidas aos estudantes, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe.
Diagramming	Un esquema é a representación gráfica e simplificada da información que conleva uns determinados contidos de aprendizaxe.
Simulation	Consiste en la presentación al de un hipotético caso práctico para observa y analizar su capacidad de resolver situaciones concretas y para permitirle adquirir la experiencia necesaria para adquirir en un futuro situaciones similares

Personalized attention	
Methodologies	Description
Workbook Document analysis Research (Research project)	<p>LECTURAS. Facilitarase ao alumnado diversas referencias para que profundize nos temas do programa.</p> <p>ANÁLISIS DE FONTES DOCUMENTAIS. O alumnado deberá analizar diferentes recursos vídeo-gráficos, programas informáticos e webs relacionados co fútbol.</p> <p>MAPA CONCEPTUAL. Construír os mapas conceptuais dos comportamentos técnico-tácticos e táctico-estratéxicos característicos da estrutura de rendemento no fútbol.</p> <p>INVESTIGACIÓN: Os estudantes, opcionalmente, poderá expor un proxectos de investigación tutorizado relacionado coa análise do proceso de adestramento-competición no fútbol.</p> <p>O horario de titoría programado dentro da materia permitirá completar, en grupos reducidos, as tarefas non desenvolves no horario oficial.</p> <p>Para os estudantes con matrícula parcial seguiranse as mesmas directrices sinaladas anteriormente, contemplándose como actividade de reforzo a participación acentuada en sesións de titoría individualizada no despacho do profesor/a.</p>

Assessment

Methodologies	Competencies / Results	Description	Qualification
Long answer / essay questions	A11 A25 B1 C1	Examen teórico-práctico sobre os contidos reflexados no programa. Proba de regulamento (apto / non apto)	70
Physical exercise	A5 A11 A25 A26 B1 B6 B12 C4	Valoración sobre a participación nas prácticas desenvolvidas, examen práctico de habilidades técnico-tácticas.	30

Assessment comments

- Imprescindible a asistencia/participación activa a un mínimo do 70% das sesións teóricas e/ou prácticas presenciais, para obter unha avaliación positiva.
- O alumnado que teña concedida a Matrícula Parcial deberá asistir a un mínimo do 50% das actividades docentes programadas.
- Para superar a materia, todos os estudantes (matrícula ordinaria e matrícula parcial), deberán alcanzar unha nota mínima de 5 puntos (50%) do sumatorio de ambas as partes que compoñen a avaliación, sendo imprescindible obter una a cualificación de apto no exame de regulamento.
- A práctica da actividade física implica a asistencia e a participación activa do alumnado nas sesións prácticas programadas. Os estudantes lesionados de longa duración, alternativamente ao plan xeral previsto, deberán presentar unha memoria de carácter documental e explicativa que recolla a actividade práctica desenvolvida polo resto de grupo
- A proba de ensaio estará no idioma de impartición da materia, se se desexa no outro idioma oficial da UDC solicitarase unha semana antes da data de realización.
- A realización fraudulenta de proba ou actividades de avaliación implicará a cualificación de suspenso na convocatoria en que se cometa a falta e respecto da materia en que se cometese: o/a estudante será cualificado con ?suspenso? (nota numérica 0) na convocatoria correspondente do curso académico, tanto se a comisión da falta se produce na primeira oportunidade como na segunda. Para isto, procederase a modificar a súa cualificación na acta de primeira oportunidade, se fose necesario (Regulamento disciplinar do estudantado da UDC, art. 11, apdo 4 b). Entenderase por fraude académica calquera comportamento premeditado tendente a falsear os resultados dun exame ou traballo, propio ou alleo, realizado como requisito para superar unha materia ou acreditar o rendemento académico (Lei 3/2022, do 24 de febreiro, de convivencia universitaria; art. 11, apdo g).
- Os criterios de avaliación para a 1ª e 2ª oportunidade, así como para sucesivas convocatorias serán os mesmos para todos os estudantes (matrícula ordinaria e matrícula parcial).
- As notas das partes superadas nunha convocatoria serán mantidas para as sucesivas.
- Os estudantes lesionados, que non poidan realizar o exame práctico, acordarán co profesor unha data alternativa de execución, ou ben un procedemento sustitutorio relacionado cunha análise observacional do comportamento técnico-táctico dun compañeiro.

Sources of information

Basic	Sources of information
	- Carling, Ch.; Williams, M. y Reilly, T. (2005). Handbook of soccer match analysis. Abingdon. Routledge - Castelo, J. (1999). Fútbol: Estructura y dinámica del juego. Barcelona. Inde - RFEF (2022). Reglamento del fútbol comentado. https://www.rfef.es - Vales, A. (2012). Fútbol. Del análisis del juego a la edición de informes técnicos. Vigo. McSports

Complementary

- (). .

- Bauer, G. y Ueberle, H. (1988). Fútbol. Barcelona: Martínez Roca.- Bauer, G. (1994). Fútbol. Entrenamiento de la técnica, la táctica y la condición física. Barcelona: Editorial Hispano Europea - Brüggemann, D. Y Albrecht, D. (1993). Entrenamiento moderno del fútbol. Barcelona: Hispano Europea.- Campos, M.A. (2018). Reflexiones sobre la teoría y práctica del entrenamiento para el fútbol actual. Pontevedra. Mc Sports.- Castelo, J. (1994). Futebol. Modelo técnico-táctico do xogo. Lisboa: Edições FMH. Universidade Técnica de Lisboa.- Castelo, J.(1996). Futebol. A organização do jogo. Lisboa: Edição do Autor.- Castelo, J. (1999). Fútbol. Estructura y dinámica del juego. Barcelona: INDE.- Cimarro, J. y Pino, J. (1997). Análisis de los elementos formales en el fútbol: la portería. Revista de Entrenamiento Deportivo, XI (1), 19-25.- Cindado, A.; Borrego, V.; Melendez, J. (2021). Desgranado el juego. Pontevedra. Mc Sports.- Durand, R. (1964). Football a l'association sportive. Revista Education Physique et Sport, 72, 61-64.- Fradua, L. y Gómez, P.T. (1995). La enseñanza de los medios colectivos básicos en fútbol. Habilidad Motriz, 6, 15-19.- Fradua, L. Y Pintor, D. (1995). Sistemas de juego en la iniciación al fútbol. Revista de Educación Física, 60, 25-31.- Frattarola, C. y Sans, A. (1995). Reglamento de Fútbol. Actualizado y comentado. Barcelona: Paidotribo.- Gayoso, f. (1982). La enseñanza del fútbol. Madrid: gymnos.- Gómez, J.C. (1993). Dinámica de los partidos de fútbol. El Entrenador Español 2ª época, 56, 52-58.- Grehaigne, J.F. (1988). Método de evaluación para juegos reducidos y juego 11 contra 11. El Entrenador Español 2ª época, 36, 16-20.- Gréhaigine, J.F. (2001). La organización del juego en el fútbol. Barcelona. INDE.- Hughes, C. (1982). Fútbol: táctica y trabajo en equipo. Bilbao. Cantábrica, S.A.- Kacani, L (1987). El entrenamiento de fútbol desde el punto de vista de la fase ofensiva del juego. El Entrenador Español 2ª época, 34, 41-45.- Konzag, I., Döbler, H. y Herzog, H-D. (2000). Fútbol. Entrenarse jugando. Un sistema completo de ejercicios (3ª ed.). Barcelona: Paidotribo.- Korcek, F. (1981). Novos conceptos no treino dos futbolistas. Futebol em Revista, 3ª serie, 5, 37-40.- Manno, R., Beccarini,C. y D'ottavio, S. (1993). La formación del joven jugador. Stadium, 160, 7-12.- Mas, J. (1997). Investigación en el fútbol de alta competición. Training Fútbol, 21, 36- 42.- Mayer, R. (1996). Fichas de Fútbol. 120 juegos de ataque y defensa. Barcelona: Editorial Hispano Europea.- Mombaerts, É. (2000). Fútbol. Del análisis del juego a la formación del jugador. Barcelona: INDE.- Morante, J.C. (1995). Análisis de las diferentes estrategias de iniciación deportiva en el fútbol. Revista de Entrenamiento Deportivo, IX (3), 19-24.- Moravec, M. (1982). Tendencias del fútbol actual y su proyección en el proceso de entrenamiento. El Entrenador Español 2ª época, 12, 43-47.- Morente, A. (1993). El aprendizaje del fútbol a través de los juegos deportivos no institucionalizados. El Entrenador Español 2ª época, 59, 42-45.- Oliveira, J. e Tavares, F. (Ed.) (1996). Estrategia e táctica nos Jogos Desportivos Colectivos. Porto (Portugal): FCDEF.- Olivós, R. (1997). Fútbol: Análisis del juego. Sevilla: Wanceulen.- Portugal, M.A. (2000). Fútbol. Medios de entrenamiento con balón. Metodología y aplicación práctica. Madrid: Gymnos.- Queiroz, C. (1983). Para uma teoria do ensino/treino em futebol. Futebol em Revista, 4ª serie, 1, 47-49.- Queiroz, C. (1986). Estrutura e organização dos exercicios de treino em futebol. Lisboa: Federação Portuguesa de Futebol.- Raya, A., Fradua, L. y Pino, J. (1993). Consideraciones en torno a la enseñanza y aprendizaje de los deportes de equipo (con referencia especial al fútbol. Perspectivas de la Actividad Física y el Deporte, 12, 16-20.- Riera, J. (1989). Fundamentos del aprendizaje de la técnica y la táctica deportivas. Barcelona: INDE.- Riera, J. (1994). Aprendizaje de la táctica deportiva. Revista de Psicología del Deporte, 5, 111-124.- Riera, J. (1995a). Estrategia, táctica y técnica deportivas. Apunts: Educación Física y Deportes, 39, 45-56.- Riera, J. (1995b). Análisis de la táctica deportiva. Apunts: Educación Física y Deportes, 40, 47-60.- Romero, C. (1997). Una nueva perspectiva de iniciación al fútbol en la escuela. Training Fútbol, 16, 28-38.- Sadler, R. (1981). Football. Education Physique et Sport, 167, 20-25.- Sanx, A. yFrattarola, C. (1995). Reglamento de Fútbol. Barcelona: Paidotribo.- Schubert, F. (1992) Aprendizaje de la técnica y deportes de situación. Stadium, 153, 40-46.- Talaga, J. (1979). Consideraciones sobre el fútbol actual.El Entrenador Español 2ª época, 2, 55-62.- Talaga, J. (1983). Contenido de la lucha deportiva en fútbol.El Entrenador Español 2ª época, 18, 30-39.- Vales, A. (1994). Análisis de la estructura competitiva del fútbol base: presente y futuro. El Entrenador Español 2ª época, 60, 48-58.- Vales, A. (1997). Bases metodológicas del entrenamiento en el fútbol. Training Fútbol, 12, 18-26.- Vázquez, S. (1992). Errores en un gesto-tipo básico del fútbol: El pase. El Entrenador Español 2ª época, 53, 22-29.- Voorn, M. (1989). La formation des champions. Revista Education Physique et Sport, 218, 28-29.- Wein, H. (1995). Fútbol a la medida del niño. Madrid: Real Federación Española de Fútbol.- Wein, H. (1995). Fútbol a la medida del adolescente. Sevilla: CEDIFA.- Wrzos, J. (1984). La tactique de l'attaque. Broodecoorens: Bräkel.- Yagüe, J.M. yPaz, J. (1995b). Aproximación al conocimiento de la eficacia en el fútbol. El Entrenador Español 2ª época, 64, 46-52.

Recommendations

Subjects that it is recommended to have taken before

Teaching Association Football/620G01010

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Subjects that continue the syllabus

Other comments

Idioma de impartición da materia en Castelán.

Coa finalidade de mellorar o sistema de garantía interna de calidade do noso centro, sería convinte que o alumnado atendese á solicitude realizada pola UDC, con periodicidade cuadrimestral, respecto a participar no proceso de avaliación das materias cursadas e cuxa chamada realiza baixo o nome de ?AVALÍA? consistindo en responder as enquisas que avalían a docencia do profesorado en cada materia.

(*)The teaching guide is the document in which the URV publishes the information about all its courses. It is a public document and cannot be modified. Only in exceptional cases can it be revised by the competent agent or duly revised so that it is in line with current legislation.